

13-11-24

MDR-2024-00035

Rikke Felby

Referat fra møde i Psykiatri- og Socialudvalget den 8. november 2024

Deltagere: Jacob Klærke, Vibeke Gamst, Anne Christiansen Thilemann, Anne Skau Styrishave, Dorte Vilhelmsen, Lone Mortensen, Else Søjmark, Malou Skeel, Mette Bossen Linnet, Susanne Due Kristensen, Bente Gertz, Grethe Olivia Nielsson, Jeppe Fransson

Afbud: Anne Christiansen Thilemann, Steen Jakobsen

Deltagere fra sekretariatet: Camilla Hersom, Thomas I. Jensen, Anne-Sofie Bæk-Sørensen, Julie Kjærgaard

Indholdsfortegnelse

1 (Fortrolig)	3
2 (Offentlig) Godkendelse af åbent referat fra mødet den 26. september 2024	4
3 (Offentlig) Drøftelse af kommende sundhedsreform	5
4 (Offentlig) Status for 10-årsplanen og Aftale om bedre psykiatri	7
5 (Offentlig) Styrket somatisk indsats i psykiatrien	11
6 (Offentlig) Ny model for monitorering af tvang	15
7 (Fortrolig)	16
8 (Offentlig) Temadrøftelse om socialpsykiatrien	17
9 (Offentlig) Orientering om arbejdet omkring og i Sammen om Handicap..	22
10 (Offentlig) Meddelelser og gensidig orientering.....	25
11 (Offentlig) Eventuelt - åbent.....	28
12 (Fortrolig)	29

1 (Fortrolig)

MDR-2024-00035

2 (Offentlig) Godkendelse af åbent referat fra mødet den 26. september 2024

Rikke Felby
MDR-2024-00035

Resumé

Referatet blev sendt til udvalget via First Agenda den 8. oktober 2024.

Indstilling

*Det indstilles,
at udvalget godkender referatet*

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

Psykiatri- og Socialudvalget godkendte referatet.

Bilag

1. Referat - Åben (1728338 - MDR-2024-00034)

3 (Offentlig) Drøftelse af kommende sundhedsreform

Julie Kjærgaard
EMN-2022-00567

Resumé

Psykiatri- og Socialudvalget drøfter status og forventninger til indhold i den kommende sundhedsreform.

Indstilling

Det indstilles,

at Psykiatri- og Socialudvalget følger op på konferencen Sundhed for Alle og drøfter regeringens kommende sundhedsreform.

Sagsfremstilling

Regeringen forventes at indgå en bred aftale om en ny sundhedsreform i starten af november.

Der er generelt ros fra Folketingets øvrige partier til udspillet, og navnlig forslag om grundpakkeforløb for kronikere og reformen af almen praksis. De forslag i regeringens udspil, der særligt har skabt diskussion landspolitisk, er spørgsmålet om en ny Region Østjylland, de 17 nye sundhedsråd og opgaveflytningen fra kommunerne til regionerne, herunder især akutsygeplejen. Der er også blandt partierne i Folketinget interesse for økonomien i reformen.

Derfor er det også i høj grad de elementer, Danske Regioner har haft fokus på siden lanceringen:

- At fastholde det udbyggede ansvar på sundhedsområdet og grundelementerne i reformen
- At sikre den rette governance i sundhedsrådene og balancen til regionsrådene
- Udfordringerne i en Region Østjylland.

Danske Regioner sætter derudover gennem alliancer og dialog med Christiansborg fokus på det, der går tabt, når interreg-samarbejdet fjernes fra regionerne, og de regionale udviklingsstrategier bortfalder. Ligesom anledningen benyttes til at pege på nogle af de områder, hvor regionerne med fordel kunne løfte et større ansvar, herunder på det højt specialiserede socialområde og miljø.

Der lægges op til gensidig orientering om forventninger til indhold i en kommende reform og særlige opmærksomhedspunkter i den forbindelse

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

Udvalget drøftede regeringens kommende sundhedsreform og de mange uafklarede spørgsmål, der knytter sig hertil.

Bilag

4 (Offentlig) Status for 10-årsplanen og Aftale om bedre psykiatri

Josefina Hindenburg Krausing
EMN-2020-00886

Resumé

Psykiatri- og Socialudvalget orienteres løbende om status for arbejdet med 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed og Aftale om bedre psykiatri. Dette senest på møde juni 2024. På alle fem prioriterende områder i 10-årsplanen for psykiske lidelser og mental sundhed er der fremdrift. Desuden er der fremdrift i indsatser i regi af Aftale om en bedre psykiatri.

Sundhedsstyrelsen og Social- og Boligstyrelsen har på baggrund af rådgivning fra Nationalt råd for psykiske lidelser og mental sundhed offentliggjort et oplæg til rækkefølge og prioritering af anbefalingerne i styrelsernes faglige oplæg til en 10-årsplan for psykiatri og mental sundhed for årene 2025-2030. Oplægget tager afsæt i regeringens prioritering af et fagligt løft af psykiatriområdet frem mod 2030.

Vedlagt til orientering er:

- Danske Regioners detaljerede oversigt over initiativer i 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed og Aftale om bedre psykiatri
- Danske Regioners økonomiske oversigt over regionale midler til psykiatrien i 10-årsplanen og FL24.

Indstilling

Det indstilles,

at Psykiatri- og Socialudvalget tager orienteringen til efterretning, og at udvalget drøfter status for 10-årsplanen for psykiatrien og mental sundhed og Aftale om bedre psykiatri.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og Socialudvalget nåede ikke at drøfte punktet på udvalgets sidste møde. Punktet er opdateret efterfølgende.

Nationalt råd for psykiske lidelser og mental sundhed

Der har i regi af Sundhedsstyrelsen været afholdt fem møder i Nationalt råd for psykiske lidelser og mental sundhed. Næste møde er i december 2024. Rådet har på møde i foråret drøftet udkast til oplæg til rækkefølge og prioritering for indsatser 2025 – 2030.

Sundhedsstyrelsen og Social- og Boligstyrelsen har på baggrund af rådgivning fra Nationalt råd for psykiske lidelser og mental sundhed nu offentliggjort et oplæg til rækkefølge og prioritering af anbefalingerne i styrelsernes faglige oplæg til en 10-årsplan for psykiatri og mental sundhed for årene 2025-2030. Link til oplæg: <https://www.sst.dk/-/media/Nyheder/2024/Oplaeg-til-raekkefoelge-og-prioritering-af-anbefalinger-under-10-aarsplanen-september2024.ashx>

Oplægget, som styrelserne har sendt til Indenrigs- og Sundhedsministeriets departement, tager afsæt i regeringens prioritering af et fagligt løft af psykiatriområdet frem mod 2030. I oplægget indgår en tydelig prioritering af indsatser i de første tre år, mens der er indlagt mulighed for større fleksibilitet i årene 2028-2030. Dette skyldes, at der ses et behov for en vis fleksibilitet til at prioritere midler til områder, hvor der viser sig særlige behov undervejs. I oplægget indgår prioriteringer inden for fire hovedområder:

- 2025: Behandling og indsatser tættere på hjemmet og hjælp til børne- og ungdomspsykiatrien
- 2026: Bedre forløb for patienter under indlæggelse
- 2027: Bedre sammenhæng for patienter på tværs af social- og sundhedsområdet
- 2028-2030: Forebyggelse og tidlig indsats.

Se uddybning og vægtning side 5 til 13 i 'Oplæg til rækkefølge og prioritering af anbefalinger under 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed'.

Det forventes, at der indgås politisk aftale om initiativer for psykiatrien for årene 2025 – 2030 senere på året efter afslutningen af forhandlingerne om regeringens udspil "Sundhed tæt på dig".

Status for igangværende arbejde i 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed og Aftale om bedre psykiatri

I alle regioner følges arbejdet med 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed og Aftale om bedre psykiatri tæt, herunder implementering af tiltag samt medfølgende økonomi.

Regeringen, KL og Danske Regioner har, som udvalget ved, den 2. april 2024 offentliggjort aftale om udmøntning, implementering og opfølgning på Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed (2022) og Aftale om en bedre psykiatri (2023). Derudover indeholder aftalen en ny målsætning for nedbringelse af brugen af tvang i psykiatrien. Link til aftale: https://www.ism.dk/Media/638471390064264040/Udm%C3%B8ntningsaftale_final.pdf

På alle fem prioriterende områder i 10-årsplanen for psykiske lidelser og mental sundhed er der fortsat fremdrift. Det faglige arbejde for et lettilgængeligt behandlingstilbud i kommunerne til børn og unge i psykisk mistrivsel er afsluttet. Forløbsbeskrivelser for børn, unge og voksne med psykoselidelser er offentliggjort, og der er offentliggjort en handlingsplan for forebyggelse af selvmord og selvmordsforsøg. Desuden er der fortsat god fremdrift i etablering af de Danske Multidisciplinære Psykiatri Grupper samt ansøgt og udmøntet midler til forskning i psykiatri og mental sundhed. Ift. handlingsplanen til forebyggelse af selvmord og selvmordsforsøg pågår et arbejde med konkretisering af en kommende monitorering af indsatser.

Også i forhold til Aftale om bedre psykiatri er der fremdrift. Dette blandt andet i forhold til forberedende ii regi af Sundhedsstyrelsen om hurtigere behandling til børn og unge, opfølgning efter endt forløb i psykiatrien, bedre akut hjælp og større tryghed for medarbejderne samt forløbsbeskrivelse for børn og unge med autismespektrumforstyrrelser (ASF).

Sundhedsstyrelsen har desuden afholdt det første møde i den styrkede taskforce for psykiatriområdet.

Sideløbende har et rådgivende udvalg for patientrettigheder i regi af Indenrigs og Sundhedsministeriet, udarbejdet mulige scenarier for nye patientrettigheder i børne- og ungdomspsykiatrien. Vi afventer meldingen fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet om den videre proces.

I vedlagte detaljerede oversigt over initiativer ses status for de samlede initiativer.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

Udvalget tog orienteringen til efterretning og understregede vigtigheden af, at der fortsat arbejdes for, at midlerne kommer hurtigere ud at arbejde, og at der er fleksibilitet til at prioritere midler i lyset af lokale behov og udfordringer i regionerne.

Bilag

1. oktoberr 2024 Skema over indsatser i 10- årsplan og Aftale bedre psykiatri samt nye patientrettigheder_ (1733715 - EMN-2020-00886)
2. Oversigt over regionale midler til psykiatrien i 10-årsplanen og 'Aftale om en bedre psykiatri' (FL24) oktober 2024 (1732783 - EMN-2020-00886)

5 (Offentlig) Styrket somatisk indsats i psykiatrien

Josefina Hindenburg Krausing
EMN-2023-00489

Resumé

Sundhedsdirektørkredsen og psykiatridirektørkredsen har på møder den 23. august og den 30. august i de respektive kredse drøftet, hvordan regionerne fremadrettet kan implementere en systematisk indsats, hvor mennesker med psykisk sygdom kan udredes og behandles for deres somatiske sygdomme, når de er i kontakt med psykiatrien.

Drøftelsen tog bl.a. afsæt i inputs fra en hurtigt arbejdende gruppe nedsat efter en fælles drøftelse i de to direktørkredse den 24. maj 2024.

På baggrund af drøftelserne er der på tværs af kredsene og efterfølgende i regionsdirektørkredsen opbakning til ambitionen og enighed om, at det er en vigtig og prioriteret opgave for regionerne at styrke den somatiske indsats i psykiatrien. Der er enighed om, at alle regioner udvikler og beskriver, hvordan der i de enkelte regioner kan sikres regelmæssige strukturerede somatiske indsatser i den stationære psykiatri og ambulans. Implementering af de regionale tiltag skal være påbegyndt senest 1. juni 2025.

Indstilling

Det indstilles,

at Psykiatri- og Socialudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Mennesker med psykiske lidelser underdiagnosticeres og underbehandles ofte for samtidige somatiske tilstande. Det er velkendt og veldokumenteret. Dette bl.a. i Behandlingsrådets analyse af ulighed i somatisk behandling af patienter med psykiske lidelser. Link til Behandlingsrådets analyse og en pixiudgave af analysen: <https://behandlingsraadet-classic.azureedge.net/media/aqncdurf/unders%C3%B8gelsesdesign-2023.pdf>

Mennesker med psykiske lidelser lever i gennemsnit lever 7-10 år kortere end den øvrige befolkning. Af det faglige oplæg til 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed fra Sundhedsstyrelsen fremgår, at der i denne befolkningsgruppe er en øget forekomst af risikofaktorer for udvikling af somatisk sygdom samt underdiagnosticering og mindre effektiv behandling af både psykiske lidelser og somatisk sygdom. Overdødeligheden kan i nogen grad forklares af eksterne årsager (selvmord, mord og ulykker), men

størstedelen af de tabte leveår skyldes overdødelighed på baggrund af fysisk sygdom.

Generelt er der i regionerne gode eksempler på, hvordan der arbejdes med at skabe øget integration og samarbejde mellem psykiatri og somatik. Et gennemgående træk er imidlertid, at de fleste eksempler enten er enkeltstående eller implementeret i begrænset omfang indenfor de respektive regioner.

Sundhedsdirektørkredsen og psykiatridirektørkredsen har på møder hhv. d. 23. august og d. 30. august i de respektive kredse drøftet, hvordan regionerne fremadrettet kan implementere en systematisk indsats, hvor mennesker med psykisk sygdom kan udredes og behandles for deres somatiske sygdomme, når de er i kontakt med psykiatrien.

Drøftelserne tog bl.a. afsæt i inputs fra en hurtigt arbejdende gruppe nedsat efter en drøftelse i de to direktørkredse d. 24. maj 2024.

Regionsdirektørkredsen er efterfølgende blevet præsenteret for drøftelserne.

Anbefalinger fra arbejdsgruppen

Arbejdsgruppen anbefaler, at der i regionerne etableres et formaliseret samarbejde mellem psykiatrien og somatikken, således at voksne patienter indlagt med psykisk sygdom også får taget hånd om eventuelle fysiske symptomer og sygdom. Der peges på, at samarbejdet kan organiseres med inspiration fra liaisonsomatik.

Arbejdsgruppen foreslår desuden, at der etableres en systematisk indsats, hvor somatisk personale i den ambulante psykiatri, tager hånd om udvalgte patienter mhp. håndtering af somatiske symptomer og sygdomme. Målgruppen bør være patienter, som ikke vil eller kan opsøge egen læge eller ikke kan eller vil opsøge tilstrækkelig udredning og behandling i somatisk regi.

Beslutning i direktørkredse

På baggrund af drøftelserne er der på tværs af sundhedsdirektørkredsen og psykiatridirektørkredsen samt i regionsdirektørkredsen opbakning til ambitionen og enighed om, at det er en vigtig og prioriteret opgave for regionerne at styrke behandlingen af somatiske sygdomme hos patienter med psykiske sygdomme. Der er enighed om:

- at der bør være en styrket somatisk indsats i psykiatrien
- at alle regioner skal udvikle og beskrive, hvordan der i de enkelte regioner kan sikres regelmæssige strukturerede somatiske indsatser i den stationære psykiatri og ambulant

- at det er mest hensigtsmæssigt, at den enkelte region organiserer indsatserne, så de bedst muligt passer til de lokale forhold og muligheder
- at implementering skal være påbegyndt senest 1. juni 2025.
- at sundhedsdirektørkredsen og psykiatridirektørkredsen er ansvarlige for, at udviklingen i indsatserne følges på baggrund af data.

Psykiatri- og Socialudvalget vil løbende blive holdt orienteret om indsatserne.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Punktet blev udskudt på udvalgets sidste møde i september grundet tidsmangel. Siden mødet har Regeringen i sit udspil 'Sundhed tæt på dig' bl.a. lagt op til, at psykiatrien organisatorisk skal integreres med somatikken, og at integrationen skal ske gennem aftale med regionerne. Samtidig får sundhedsrådene ansvar for behandlingstilbuddene for både fysisk og psykisk sygdom i deres område.

Målet er at sikre en bedre og mere sammenhængende indsats for patienterne, herunder at patienter med samtidig psykisk og somatisk sygdom, der ofte har komplicerede forløb og behov for samtidige og koordinerede indsatser, får den rette behandling af høj kvalitet i tide.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

Udvalget tog orienteringen til efterretning og anerkendte regionernes arbejde med at integrere somatisk sygdomsopsporing i psykiatrien.

Udvalget betonedede vigtigheden af at arbejde mere struktureret på området samt vigtigheden af, at der arbejdes med konkrete mål for reduktion i overdødeligheden. Udvalget efterspurgte en videre drøftelse af muligheden for at fastsætte sådanne mål. I forlængelse heraf udtrykte udvalget ønske om at få en status på implementerede initiativer omkring 1. juni 2025.

Endelig pointerede udvalget, at det er væsentligt, at samspillet mellem somatik og psykiatri går begge veje, og at strukturerede initiativer i somatikken er ønskværdige. Udvalget forespurgte i forlængelse heraf en fælles drøftelse med Sundhedsudvalget herom.

I First Agende under 'Øvrigt materiale' kan findes oversigt fra april 2024 på igangværende initiativer på området: *Konkrete regionale eksempler og forslag til integration af psykiatri og somatik*

Bilag

6 (Offentlig) Ny model for monitorering af tvang

Julie Kjærgaard
EMN-2022-00567

Resumé

I 2014 indgik det daværende Ministerium for Sundhed og Forebyggelse og Danske Regioner en partnerskabsaftale for anvendelsen af tvang i psykiatrien. Ved partnerskabsaftalens udløb i 2020 blev det politisk besluttet, at anvendelsen af tvang fortsat skal monitoreres og at monitoreringsmodellen skulle revideres. Sundhedsstyrelsen nedsatte i 2021 en følgegruppe og en teknikergruppe, som skulle bidrage til arbejdet.

Et længerevarende arbejde med at udarbejde en ny model for monitorering af tvang i psykiatrien, forventes at blive afsluttet snart. Modellen forventes implementeret i forbindelse med monitoreringsrapporten i 2. kvartal af 2025.

Indstilling

Det indstilles,
at Psykiatri- og Socialudvalget tager orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

I 2014 indgik det daværende Ministerium for Sundhed og Forebyggelse og Danske Regioner en partnerskabsaftale for anvendelsen af tvang i psykiatrien. Ved partnerskabsaftalens udløb i 2020 blev det politisk besluttet, at anvendelsen af tvang fortsat skal monitoreres og at monitoreringsmodellen skulle revideres. Sundhedsstyrelsen nedsatte i 2021 en følgegruppe og en teknikergruppe, som skulle bidrage til arbejdet.

I 2024 indgik Sundheds- og Indenrigsministeriet, Danske Regioner og KL et nyt partnerskab for nedbringelse af tvang med en målsætning om at nedbringe de mest indgribende tvangsformer, det vil sige episoder med bæltefiksering, fastholdelse og akut beroligende medicin, med 30%. Den nye monitoreringsmodel skal understøtte denne målsætning samt partnerskabets andre fokusområder, som blandt andet inkluderer fokus på processen op til tvangsindlæggelser samt anvendelsen af tvang i børne- og ungdomspsykiatrien.

Arbejdet med udarbejdelsen af en ny monitoreringsmodel er blevet forsinket blandt andet som følge af Corona pandemien, men forventes på at være implementeret i forbindelse med monitoreringsrapporten i 2. kvartal af 2025.

Grundet øget monitorering og ændring af indikatorer, forventes det at den reviderede monitoreringsmodel vil medføre en stigning i registreringen af tvang samlet set.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

7 (Fortrolig)

EMN-2024-00244

8 (Offentlig) Temadrøftelse om socialpsykiatrien

Julie Kjærgaard
EMN-2022-00567

Resumé

En stor del af de mennesker, der er diagnosticeret med en psykisk lidelse, har behov for indsatser og støtte i socialpsykiatrien.

De primære tilbud i socialpsykiatrien er socialpædagogisk støtte (bostøtte), opsøgende og forebyggende indsatser, midlertidige og længerevarende botilbud samt dag- og beskæftigelsestilbud. Kommunerne samarbejder med en bred kreds af aktører på området bl.a. den regionale behandlingspsykiatri.

I Sundhedsstyrelsens og Social- og Boligstyrelsens oplæg til rækkefølge og prioritering af anbefalinger under 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed i årene 2025-2030 anbefales blandt andet et samlet løft af faglighed og kapacitet på tværs af regioner og kommuner. Derudover anbefales der et fokus på bedre sammenhæng for patienter på tværs af social- og sundhedsområdet.

På udvalgsrådet vil Lotte Lyhne som er chefkonsulent i Socialpædagogerne, som repræsenterer den største faggruppe på det sociale område, danne afsæt for udvalgets drøftelse ved at skitsere, hvilke udfordringer der opleves i forhold til støtte af borgere samt i forhold til koordination og samarbejde på tværs af sektorer.

Indstilling

Det indstilles,

at Psykiatri- og Socialudvalget drøfter, hvordan samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien kan styrkes.

Sagsfremstilling

Mange mennesker med psykiske lidelser modtager indsatser i socialpsykiatrien. Socialpsykiatriens opgave er at støtte mennesker med både lettere og svære psykiske vanskeligheder i at komme sig og leve et så meningsfuldt og selvstændigt liv som muligt, herunder at støtte den enkeltes aktiviteter i civilsamfundet og i hverdagslivet med familie og venner samt uddannelse og beskæftigelse. En del af socialpsykiatriens målgruppe har udover deres psykiske vanskeligheder også sociale problemer, som fx et stort

forbrug af rusmidler og/eller hjemløshed, ligesom en del har sammensatte udfordringer eller flere samtidige diagnoser.

Hjælpen fra kommunen kan være støtte i eget hjem §85, aktivitets- og samværstilbud §104, ophold i midlertidigt botilbud §107, ophold i længerevarende botilbud § 108, støtte-kontakt-person §99, gruppebaseret støtte (§82a), individuel tidsbegrænset støtte (82b) eller sociale akuttilbud (§82c). Nogle modtager en kombination af flere former for støtte.

De dominerende personalegrupper i socialpsykiatrien er pædagoger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, ergoterapeuter og socialrådgivere.

Socialpsykiatrien i det faglige oplæg og 10-årsplanen for psykiatrien og mental sundhed

I Sundhedsstyrelsen og Social- og Boligstyrelsens faglige oplæg til en 10-årsplan for bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser fra 2022 fremgik som bekendt 37 anbefalinger og fem prioriterede områder.

I [afsnittet, der omhandler socialpsykiatrien i det faglige oplæg](#), udfoldes følgende anbefalinger:

- Opbygning og omlægning af kapaciteten i socialpsykiatrien, så der er de tilstrækkelige og tilgængelige vidensbaserede tilbud, samtidig med at der sker en udbredelse af fleksible tilbud, der møder de varierende behov, som mennesker med psykiske lidelser har
- Kvaliteten i sagsbehandlingen på voksenområdet styrkes, så mennesker med psykiske lidelser modtager det sociale tilbud, som bedst hjælper dem til at komme sig
- Der iværksættes et eftersyn af servicelovens voksenbestemmelser i forhold til, om de effektivt understøtter mennesker med psykiske lidelser i at komme sig
- Et bredt og ensartet kvalitetsløft af hele socialpsykiatrien gennem en national udviklingsstrategi
- Et bredt uddannelses- og kompetenceløft af socialpsykiatrien og en styrket rekruttering
- En øget specialisering af socialpsykiatriske indsatser til mennesker med de sværeste psykiske lidelser og mest komplekse problemer
- Udvikling og udbredelse af opsøgende gadeplansarbejde til mennesker med de sværeste psykiske lidelser og komplekse sociale problemer

I den politiske [Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed](#) fra 2022 blev der taget hul på anbefalingerne under de fem prioriterede områder. I den politiske aftale fra 2023 om "En bedre psykiatri - hurtigere behandling til børn og unge, bedre akut hjælp og større tryghed for medarbejderne" blev

der fulgt op på yderligere anbefalinger fra det faglige oplæg. Flere af de initiativer, der anbefales inden for socialpsykiatrien, er således igangsat, herunder:

- Forsøgsordning med etablering af fleksible pladser
- Kvalitetsløft i socialpsykiatrien
- Kompetenceudvikling i socialpsykiatrien samt afprøvning af forebyggende social mentorordning

Oplæg til rækkefølge og prioritering af anbefalinger under 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed i årene 2025-2030

På baggrund af rådgivning fra Nationalt råd for psykiske lidelser og mental har Sundhedsstyrelsen og Social- og Boligstyrelsen udarbejdet et oplæg til rækkefølge og prioritering af anbefalingerne i det faglige oplæg i årene 2025-2030. Herunder anbefales blandt andet et samlet løft af faglighed og kapacitet på tværs af regioner og kommuner, at der sættes fokus på behandling og indsatser tættere på hjemmet, og at der med en række initiativer sættes fokus på at skabe bedre sammenhæng for patienter på tværs af social- og sundhedsområdet.

Det tværsektorielle samarbejde

Samarbejdet mellem socialpsykiatri og behandlingspsykiatri er vigtigt og i forsøget på at sikre sammenhængende forløb for patienter arbejdes der blandt andet med samarbejdsaftaler, forløbsbeskrivelser og udgående teams fra psykiatrien.

Som en del af udmøntningen af 10-årsplanen for psykiatri er der igangsat opstart af psykiatriske botilbudsteams samt forsøgsordninger med henholdsvis afklaringspladser og sociale mentorer, som alle har fokus på at skabe sammenhængende forløb for borgere.

- Psykiatriske botilbudsteams

De faglige rammer for udgående botilbudsteams i den regionale psykiatri blev offentliggjort i august 2024. Behandlingstilbuddet er rettet mod voksne, som bor på socialpsykiatriske botilbud og har svære psykiske lidelser, komplekse udfordringer samt behov for samtidig psykiatrisk behandling, socialpsykiatriske indsatser og koordination på tværs af sektorer.

- Afklaringspladser

Initiativet "Afklaringspladser" er rettet mod patienter, der står mellem tilbud i den regionale psykiatri og socialpsykiatrien og ikke kan opholde sig i eget hjem. Indsatsen skal lette overgangen ved at sikre, at borgere i forlængelse af en indlæggelse kan tilbydes et relevant socialt tilbud i en tidsafgrænset periode, mens udredningen pågår, og indtil det rette tilbud er tilgængeligt. Ordningen afprøves lige nu Aarhus kommune, Faaborg Midtjylland Kommune og Roskilde Kommune.

- *Social mentorordning*

Initiativet skal udvikle og afprøve en forebyggende social mentorordning som en borgernær, fleksibel og tidsbegrænset indsats til de borgere med psykiske lidelser, der udskrives fra den regionale psykiatri uden støtte efter serviceloven. Udgangspunktet er, at kontakten foregår telefonisk. Ordningen er under udvikling i seks kommuner.

Socialpsykiatrien i regeringsudspillet til en sundhedsreform

I regeringens strukturudspil foreslås etablering af 17 sundhedsråd med ansvar for at implementere og administrere nye tiltag i det nære. Det er beskrevet, at rådene skal beskæftige sig med psykiatrien. Det er relevant, at også socialpsykiatrien indtænkes her.

Udvalgets temadrøftelse

På udvalgsrådet vil Lotte Lyhne som er chefkonsulent i Socialpædagogerne holde et oplæg om, hvordan landskabet i socialpsykiatrien ser ud. Hun vil berøre, hvad der virker og hvilke udfordringer, der opleves, i forhold til både støtte af borgere samt i forhold til koordination og samarbejde på tværs af sektorer.

Med afsæt i oplægget bedes udvalget drøfte, hvordan samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien kan styrkes.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

På baggrund af oplæg fra Lotte Lyhne, chefkonsulent i Socialpædagogerne, drøftede udvalget forskellige aspekter af socialpsykiatrien.

Udvalget drøftede blandt andet behovet for løft af både kvalitet og kapacitet i socialpsykiatrien. Herunder berørte udvalget vigtigheden af tilstrækkelig uddannet personale og tilstrækkelig specialiserede uddannelsesmuligheder på pædagoguddannelsen bl.a. meritforløb. Derudover blev behovet for stærke faglige miljøer og øget forskning på området drøftet. Udvalget berørte også problemstillingerne knyttet til de lovgivningsmæssige forskelle mellem serviceloven og sundhedsloven, psykiatriens tilgængelighed og den kommende udrulning af psykiatriske botilbudsteams.

Endelig vendte udvalget vigtigheden af, at sundhedsrådene også berører socialpsykiatrien og spørgsmålet om, hvordan skal man forholde sig til 72timers behandlingsansvar.

På First Agenda under 'øvrige materiale' kan hentes:

Slides fra Socialpædagogerne

Rammeaftale mellem regeringen (SVM) og Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti samt Radikale Venstre om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet

Uddannede socialpædagoger på det specialiserede socialområde, Rambøll 2023

Bilag

9 (Offentlig) Orientering om arbejdet omkring og i Sammen om Handicap

Thea Gade-Rasmussen
EMN-2023-00875

Resumé

Social- og Boligminister Sophie Hæstorp Andersen har indkaldt til møde i Sammen om Handicap den 6. november. Arbejdsgrupperne under rammeaftalen har været indkaldt til lyttemøder. De regionale Socialdirektører har fokus på arbejdsgrupperne og har udover at deltage i de ministerielle grupper også nedsat deres egne grupper.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager den mundtlige såvel som skriftlige orientering til efterretning.

Sagsfremstilling

Kort baggrund

Tidligere Social- og Boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil etablerede i september 2023 forummet "Sammen om Handicap" med formålet at indgå en aftale om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet. I begyndelsen af maj 2024 indgik regeringen, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre en rammeaftale, som skal sætte retning for de kommende års arbejde med udvikling af handicapområdet. Rammeaftalen indeholder elementer, som både skal gennemføres på kortere og længere sigt. Danske Regioner har grundlæggende været tilfreds med, at der lavede en aftale, og at der dermed starter et arbejde op med en specialeplan. Den endelige aftale kunne med fordel have været mere konkret og have bygget ovenpå den evaluering af det specialiserede socialområde, som blev udarbejdet i slutningen af den tidligere regeringsperiode.

Social- og Boligminister Sophie Hæstorp Andersen har indkaldt til møde i forummet den 6. november og 20. november. Udvalget vil på udvalgmødet mundtligt blive orienteret om mødet den 6. november.

Arbejdsgrupper

I forbindelse med rammeaftalen har ministeriet givet mulighed for at deltage i arbejdsgrupper om nogle af rammeaftalens initiativer. Danske Regioner har budt ind på deltagelse i følgende arbejdsgrupper:

- Takstmodel for hele det specialiserede socialområde, indførelse af beløbsgrænse for alternative tilbud samt særligt dyre enkeltsager
- Effektivisering af Socialtilsyn
- Specialeplanlægning på handicapområdet
- Forløbsanalyse af borgernes vej gennem systemet
- Uddannelseskraft på sikrede institutioner
- Forenklet og tillidsbaseret visitation til hjælpemidler
- Øget inddragelse af brugere og pårørende

I juni 2024 blev der fra ministeriet informeret om, at der ikke ville være et arbejdsgruppespor for initiativet om specialeplanlægning på handicapområdet, fordi "der ligger et stort forarbejde og en grundig inddragelsesproces bag i forbindelse med evalueringen af det specialiserede socialområde."

I september 2024 har ministeriet afholdt lyttemøder i arbejdsgrupperne om:

- Særligt dyre enkeltsager
- Ny takstmodel for botilbud og botilbudslignende tilbud
- Effektivisering af Socialtilsyn
- Forløbsanalyse af borgernes vej igennem systemet

Lyttemøderne har, ifølge ministeriet, til hensigt at inddrage organisationer tidligere i forløbet, end når drøftelser starter. Møderne har givet organisationerne mulighed for, overfor ministerielle embedsmænd, at præsentere de idéer og ønsker, der måtte være til udformningen af det pågældende initiativ.

Sideløbende med de ministerielle arbejdsgrupper har Danske Regioners Socialdirektørkreds i juni 2024 taget initiativ til at nedsætte fire arbejdsgrupper med det formål at kvalificere det regionale input til "Rammeaftalen om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet" og "Delaftalen mellem KL og regeringen på socialområdet", som er afstedkommet af Sammen om Handicap.

De interregionale grupper arbejder parallelt med de ministerielle arbejdsgrupper, og der er i nogle af grupperne personsammenfald i bemandingen af hhv. de interregionale og de ministerielle grupper. Det er aftalt, at det interregionale arbejde skal færdiggøres til og præsenteres på Socialdirektørmødet den 19. november 2024.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

Udvalgsformand Jacob Klærke orienterede om møde i aftalekredsen bag rammeaftalen og parterne i Sammen om Handicap den 6. november. På mødet informerede Social – og Boligminister Sophie Hæstorp Andersen om, at følgende er besluttet:

- 1) Ændrede regler for at forblive på botilbud for ægtefæller til afdøde borgere med handicap, hvilket indebærer en lempelse af reglerne for at opsiges en efterladt ægtefælle fra en visiteret bolig
- 2) Indførelse af en formaliseret beløbsgrænse for meromkostningerne på 0 pct. for alternative tilbud til det, kommunen har visiteret til
- 3) Effektivisering af socialtilsyn, hvilket blandt andet betyder en reduktion på 30% af 'tilsynstrykket'

Udvalget tog både den skriftlige og mundtlige orientering til efterretning.

Bilag

10 (Offentlig) Meddelelser og gensidig orientering

Rikke Felby
MDR-2024-00035

Resumé

-

Indstilling

Det indstilles,

at Psykiatri- og socialudvalget tager orienteringspunkterne til efterretning

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

Udvalgsformand Jacob Klærke orienterede udvalget mundtligt om nedenstående tre punkter.

Den psykiatriske akuttefon

I Aftale om en bedre psykiatri (2023) indgår, at der skal etableres en national psykiatrisk akuttefon. Der skal herunder tages stilling til, om der skal oprettes ét særskilt nummer som fælles indgang.

Akuttefonen skal gradvist implementeres i 2025, og der er afsat 3,0 mio. kr. i 2024, 113,3 mio. kr. i 2025, 150,0 mio. kr. i 2026 og 150,6 mio. kr. i 2027 til

initiativet. Heraf er 150 mio. kr. varige midler. Midlerne skal dække både akuttelefonen og styrkelse af psykiatriske akuttilbud.

En arbejdsgruppe i regi af Sundhedsstyrelsen skal bidrage til et fagligt oplæg til politisk beslutning om en model for akuttelefonen og styrkelse af øvrige akuttilbud. Gruppen holder forventet sidste møde ultimo november.

Danske Regioner og regionerne arbejder for en løsning, der baserer sig på de nuværende systemer (1818/1813 og Lægevagten), hvor de psykiatriske kompetencer styrkes. Der er i arbejdsgruppen bred enighed om, at styrkelsen af de regionale psykiatriske akuttilbud skal ske med hensyn til de behov og muligheder, der er i regionerne. Det er bl.a. betinget af geografi, demografisk sammensætning og mulighederne for rekruttering af personale.

Regionerne har bemærket over for Sundhedsstyrelsen, at det ikke er realistisk at have udarbejdet og implementeret indsatserne inden for 2025.

Patentrettigheder i børne- og ungdomspsykiatrien

Der har været nedsat et rådgivende udvalg, hvor Danske Regioner har siddet med. Udvalget havde sidste møde i september.

Danske Regioner hører, at der arbejdes videre politisk med afsæt i udvalgets afrapportering. Danske Regioner, hælder mest til en model, hvor patienten har en samlet ret til at være udredt og opstartet i behandling senest 60 dage efter henvisning.

Orientering om ICD-11

Den nuværende diagnoseklassifikation, ICD-10, er baseret på en 40 år gammel sygdomsopfattelse. Sygdomsopfattelsen har inden for flere specialer flyttet sig, hvorfor ICD-10 ikke længere kan udbygges på en meningsfuld måde. Det er derfor nødvendigt at opdatere til ny version. ICD-10 er tiltænkt analog anvendelse, i modsætning til ICD-11 som er tænkt anvendt i et digitalt understøttet sundhedsvæsen, som i Danmark.

Implementeringen af ICD-11 i Danmark er et komplekst og omkostningstungt projekt for regionerne. Forhold vedr. både data, den kliniske praksis og særligt it-systemer påvirkes ved introduktionen af et nyt diagnosekodesystem. Det er derfor regionernes vurdering, at den endelig implementering af ICD-11 er for omkostningstungt og ressourcekrævende ift. de gevinster, der er kortlagt. I efteråret 2023 indstillede Danske Regioner til den nationale bestyrelse for data på sundheds- og ældreområdet, at de videre aktiviteter vedr. ICD-11 implementeringen skulle pauseres for nuværende.

Danske Regioner og Indenrigs- og Sundhedsministeriet har siden modtaget en række henvendelser fra lægefaglige selskaber indenfor psykiatrien vedr. komplikationer ved en langstrakt implementering.

Danske Regioner modtog den 10. september brev fra Indenrigs- og Sundhedsministeren, hvor hun understreger, at Danmark er forpligtet til at overgå til WHO's nyeste revision af den internationale sygdomsklassifikation ICD-11 og henviser til økonomiaftalen for 2023, hvor regionerne forpligtede

sig til at bidrage til analyse af de forberedende aktiviteter for overgangen til ICD-11.

Danske Regioner har på den baggrund genoptaget dialogen med SDS, der driver ICD-11, omkring igangsættelse af foranalysen. Foranalysen forventes opstartet primo 2025 og kører 12 måneder.

Bilag

11 (Offentlig) Eventuelt - åbent

Rikke Felby
MDR-2024-00035

Resumé

-

Indstilling

*Det indstilles,
at*

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

Planlægning af møder 2025

Udvalgsformand Jacob Klærke bad udvalgsmedlemmerne sende forslag til relevante besøgs muligheder i de forskellige regioner til sekretariatet (julik@regioner.dk) inden den 21. november.

Et udkast til mødeplan for 2025 vil blive fremført til kommentering på PSU-mødet den 5. december.

Bilag

12 (Fortrolig)

MDR-2024-00035